

Statisztikai tájékoztató

Baranya megye, 2012/3

Tartalom

Összefoglalás.....	2
Demográfiai helyzet.....	2
Munkaerőpiac.....	3
Gazdasági szervezetek.....	5
Beruházás	6
Mezőgazdaság.....	7
Ipar.....	8
Építőipar.....	9
Lakásépítés.....	10
Turizmus	10
Közúti közlekedési balesetek	11

További információk, adatok (linkek)

Elérhetőségek

Összefoglalás

Az előzetes adatok szerint az év első kilenc hónapja során mind országosan, mind Baranyában nőtt a házassági kedv, többen **születtek**, ugyanakkor többen is haltak meg, mint az előző év hasonló időszakában.

Az év első kilenc hónapjában nőtt a **foglalkoztatottak**, és csökkent a munkanélküliek száma. A költségvetési intézményekben 5,5%-kal többen álltak alkalmazásban, ugyanakkor a versenyszférában 6,5%-kal dolgoztak kevesebben, mint az előző év azonos időszakában. A havi bruttó átlagkereset 3,1%-kal emelkedett, míg az egyéb munkajövedelem negyedével csökkent az egy évvel korábbihoz képest. A **nyilvántartott álláskereső** száma egy év alatt 1,4%-kal mérséklődött. Tovább nőtt a közfoglalkoztatottak száma, de az ellátó rendszerből kikerülőké is gyarapodott.

Az adminisztratív nyilvántartásokban szereplő **gazdasági szervezetek**, s az ezen belül meghatározó arányt képviselő vállalkozások szeptember végi száma is csak csekély mértékben haladta meg az egy évvel korábbit, leginkább a jogi személyiségű társas vállalkozások köre bővült. A megyében bejegyzett gazdasági szervezetek **beruházásainak** teljesítményértéke folyó áron is valamelyest elmaradt az egy esztendővel korábbitól. A fejlesztésekből legnagyobb hányad az ipar, a mezőgazdaság és az oktatás területére jutott.

Az előzetes adatok szerint Baranyában 2012-ben összesen 354,7 ezer tonna **kalászos gabonát**¹, a 2011. évinél 18,0%-kal többet takarítottak be, a betakarított terület egytizedes növekedése mellett.

Az év első kilenc hónapjában mind a megyében működő **ipartelepek**, mind a legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások székhely szerinti ipari termelésében 3,2%-os növekedés mutatkozott az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Az értékesítés 4,5%-kal bővült, amelyben mind a hazai, mind a külpiazi eladások növekedése szerepet játszott.

Az **építőipari termelés** Baranyában az előző év azonos időszakához képest összehasonlításon számolva több mint ötödével – az országosnál jóval nagyobb mértékben – visszaesett. A csökkenés az egyéb építmények építésében volt nagyobb mértékű.

Baranya megyében ez év szeptemberének végéig 169 **lakás** épült, 25%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. Az építések továbbra is elsősorban Pécsre koncentráálódtak, a vidéki városokat és a falvakat kevésbé érintették.

A **kereskedelmi szálláshelyek** vendégforgalma a kevesebb külföldi látogató ellenére is kedvezően alakult, mind a vendégek, mind a vendégéjszakák száma emelkedett az év első kilenc hónapjában. Az ágazatból származó árbevételek azonban elmaradtak az egy évvel korábbitól.

Baranya megye útjain 2012. I–III. negyedévében 358 személyi sérüléssel járó **közúti balesetet** regisztráltak, 4,8%-kal kevesebbet, mint az előző év azonos időszakában.

Demográfiai helyzet

Az előzetes adatok szerint az év első kilenc hónapja során mind országosan, mind Baranyában valamelyest nőtt a házassági kedv, többen születtek, ugyanakkor többen is haltak meg, mint az előző év hasonló időszakában.

A megyében a januártól szeptemberig terjedő időszakban összesen 1113 **házasságot** kötöttek, 18-cal (1,6%-kal) többet, mint egy évvel korábban (országosan mindössze 0,2% volt a növekedés).

További kedvező fejleménynek tekinthető az **élveszületések** számának valamelyes emelkedése, ez év szeptember végéig 2396 gyermek jött a világra, amely az egy évvel korábbihoz viszonyítva mindössze 8 fős, 0,3%-os gyarapodást jelentett (országosan számottevően nagyobb mértékű, 3,6%-os növekedés történt).

¹ Kétszeres, rizs, indián rizs, köles, kanárimag, cirokmag, pohánka nélkül.

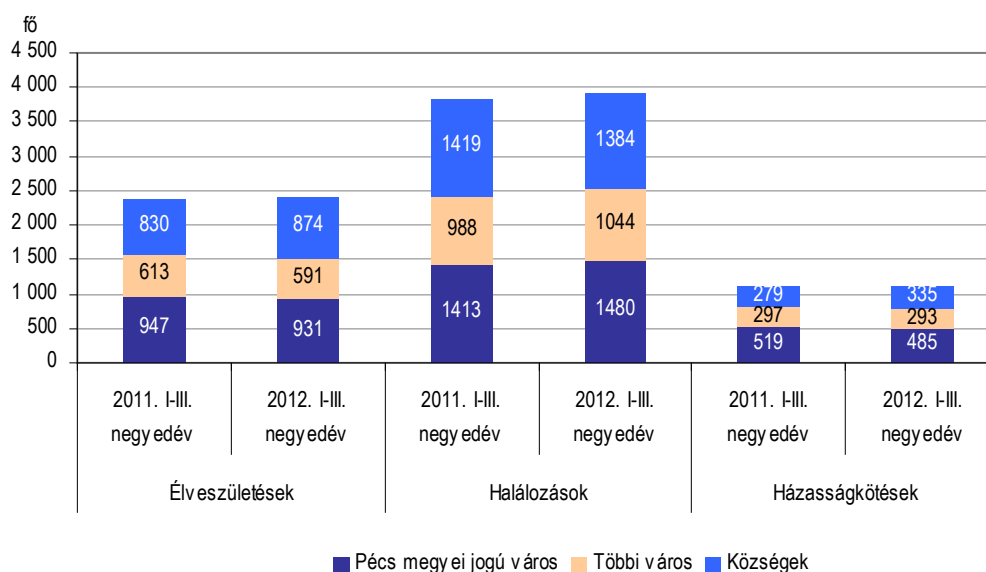
Kedvezőtlenül alakult ugyanakkor a **halandóság**, az év első három negyedében összesen 3908-an haltak meg, 2,3%-kal többen, mint az előző év hasonló időszakában (az elhunytak száma országosan – a megyeinél kisebb mértékben – 1,1%-kal nőtt).

A halálozások számának a születésekénél jóval nagyobb mértékű növekedése következtében fokozódott a népesség **természetes fogyása**. A megye lélekszáma 2012. I–III. negyedében a természetes népmozgalomból adódóan 1512 fővel csökkent, amely 5,7%-kal nagyobb veszteséget jelentett az előző év hasonló időszakánál (országosan a születésszám halálozásokénál nagyobb mértékű növekedése folytán 4,3%-kal csökkent a népesség természetes fogyása).

Tovább javult a megyében a **csecsemőhalandóság**, az év első kilenc hónapja alatt 9 egy éven aluli gyermek hunyt el a tavalyi tízzel szemben, a csecsemőhalálozási mutató értéke az egy évvel korábbi 4,2-ről 3,8-re mérséklődött (országosan 5,0-ről 4,9-re változott).

A megye népmozgalmi folyamatai a települések **jogállása** szerint markáns eltéréseket mutattak. A községekben kedvező változások következtek be, az év első három negyedéve során 5,3%-os születésszám emelkedés mellett 2,5%-kal mérséklődött a halandóság, melynek eredményeképpen a természetes fogyás mintegy 13%-kal kisebb volt az előző év hasonló időszakánál. Eközben ötödével gyarapodott a házasságra lépő párok száma is. A városokban ugyanakkor (a megyeszékhelyen és a többi városban egyaránt) kedvezőtlen irányú demográfiai folyamatok mutatkoztak, kevesebb házasságot kötöttek, csökkent a születésszám, ugyanakkor többen haltak meg, mint egy évvel korábban, vagyis gyorsult a népességfogyás üteme.

1. ábra

A főbb népmozgalmi események számának alakulása Baranya megyében

Munkaerőpiac

A KSH **munkaerő-felmérése**inek adatai szerint Baranyában 2012. III. negyedében a 15–74 éves népesség 47%-a, mintegy 141 ezer fő volt foglalkoztatott. Arányuk az előző év azonos időszakához képest 1,0 százalékponttal emelkedett. A megyében 1300-zal kevesebben, összesen 23 ezren kerestek munkát. A munkanélküliségi ráta 15,0-ről 14,1%-ra csökkent, a mutató értéke – jelentősen meghaladva az országos, 10,4%-os átlagot – a megyék között az 5. legmagasabb volt.

Az **intézményi adatgyűjtés** alapján 2012. I–III. negyedében a legalább 5 főt foglalkoztató Baranya megyei székhelyű vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél, illetve a megfigyelt nonprofit szervezeteknél együttesen 78 800-an álltak alkalmazásban, 1,4%-kal keve-

sebben, mint egy évvel korábban. (Országosan 0,7%-os volt a csökkenés.) Az alkalmazottak közel hattizedét a versenyszféra foglalkoztatta, ahol a bázisidőszakhoz képest 6,5%-kal dolgoztak kevesebben. A négytizedüket alkalmazó költségvetési szektorban ezzel szemben 5,5%-kal többen álltak munkában. A vállalkozásoknál közel 7,0%-kal kevesebb fizikai foglalkozásút alkalmaztak, ugyanakkor a költségvetési intézményeknél – a közfoglalkoztatottak növekvő száma következtében – 30,4%-kal többet. Szellemi munkát mindkét szférában 5–5%-kal kevesebben végeztek. Az alkalmazásban állók száma szempontjából a három legjelentősebb nemzetgazdasági ág közül a *feldolgozóiparban* 7,0, az *oktatásban* 5,6%-kal csökkent a létszám, míg a *humán-egészségügyi, szociális ellátás* területén háromtizeddel nőtt a foglalkoztatottság.

Baranyában a megfigyelési körbe tartozó szervezeteknél a teljes munkaidőben foglalkoztatottak havi **bruttó átlagkeresete** 182 800 Ft volt, ami 36 800 Ft-tal elmaradt az országos átlagtól. Ezen belül a vállalkozói szférában dolgozók átlagosan 185 500 Ft-ot, a költségvetés területén alkalmazásban állók pedig 180 100 Ft-ot kerestek. Előbbieké 9,2%-kal haladta meg az egy évvel korábbit, utóbbiaké 5,7%-kal elmaradt attól. Összességében a megyei bruttó keresetek 3,1%-kal emelkedtek. (Országosan 4,5%-os volt a növekedés.) A szellemi munkakörökben dolgozóknak a versenyszférában 72%-kal többet, a költségvetési szektorban pedig több mint kétszeresét fizették ki annak, amennyit a fizikai állományúaknak juttattak. Az egyes nemzetgazdasági ágak kereseti lehetőségei között jelentős az eltérés. A vizsgált időszakban a megyei fizetési rangsort vezető energiaiparban közel háromszoros volt a havi bruttó átlagkereset (316 900 Ft), mint a legalacsonyabbnak számító *humán-egészségügyi, szociális ellátás* területén (113 400 Ft).

Az alkalmazásban állók családi adókedvezmény nélkül számolt havi **nettó átlagkeresete** 118 700 forint volt, amely 0,6%-kal maradt el az egy évvel korábbitól. A fizikai foglalkozásúak átlagosan nettó 89 600 Ft-ot, a szellemiek 152 800 Ft-ot kerestek.

Baranya megyében a teljes munkaidőben foglalkoztatottak átlagos havi munkajövedelme – amelybe a bruttó kereset mellett az egyéb pénzbeli vagy természetbeni juttatások is beletartoznak – 190 800 Ft-ot tett ki, ami 1,6%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A munkajövedelmen belül az egyéb munkajövedelem (a havi kereseten felül egyéb juttatások, pl. cafetéria) aránya átlagosan 5,6%-ról 4,2%-ra csökkent, de az egyes nemzetgazdasági ágak között az 1,1–9,3%-os tartományban szóródott.

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai alapján Baranyában a 2012. szeptemberi zárónapon mintegy 26 800 **álláskeresőt** tartottak nyilván, 1,4%-kal kevesebbet, mint egy évvel korábban. Ugyanezen időszak alatt a régió másik két megyéjében szintén csökkent a regisztrált munkanélküliek száma, Somogyban 2,5, Tolnában 0,6%-kal. A **nyilvántartott álláskeresők gazdaságilag aktív népességhez viszonyított aránya** 15,5%-ot tett ki, ami megegyezett az egy évvel korábbival, de az országos átlagtól 3,4 százalékponttal elmaradt. A megyék rangsorában Baranya a 7. legmagasabb munkanélküliségi rátával a középmezőnyben foglalt helyet, Somogy az 5., Tolna a 10–11. helyen állt.

A munkanélküliek közül a **pályakezdőket** kell kiemelni, mivel számuk 3 hónap alatt 2900-ról 3600 főre emelkedett, ami jelentősen meghaladta az iskolaév végén szokásos szezonális ingadozás mértékét. Egy év távlatában a nyilvántartott álláskeresőkön belüli arányuk 11-ről 14%-ra, számuk közel egynegyedével nőtt. (A pályakezdők elhelyezkedését segítő támogatások egyik feltétele a munkaügyi központokban történő regisztráció.) **Iskolai végzettségük** alapján az álláskeresők legnagyobb csoportját (54%-át) a középfokú végzettségűek jelentették, négytizedüknek legfeljebb általános iskolai végzettsége volt, diplomával 6%-uk rendelkezett. A munkaerőpiacra belépni szándékozó fiatalok körében a 8. osztályt vagy annál kevesebbet végzetek aránya alacsonyabb, mindössze 33%, a közép- és felsőfokúaké magasabb, 59 és 8% volt.

Baranyában az aktívan munkát keresők kevesebb, mint fele (46%-a) 6 hónapnál rövidebb ideje került be a nyilvántartásba, számuk egy év alatt 2200 fővel, arányuk az aktív mun-

kakeresőkön belül 7 százalékponttal csökkent. Ezzel szemben a **tartós munkanélküliek** száma közel ezer fővel gyarapodott, így az éven túl állás nélkül lévők aránya 26-ról 30%-ra emelkedett.

Szeptember végén 834 betöltetlen munkahely közül választhattak az álláskereső, a felkínált **üres álláshelyek** száma az egy évvel korábbinak mindössze 53%-át tette ki. Egy üres álláshelyre 32 munkanélküli pályázhatott, ami kétszer annyi, mint az országos átlag.

A harmadik negyedév végén a regisztrált munkanélküliek összesen 47%-a volt jogosult valamilyen **ellátásra**, ami az egy évvel korábbi létszámnak alig nyolctizedét jelentette. A megváltozott szabályozás következtében az álláskeresői járadékban részesülők száma egy év alatt 38%-ára, a segélyezetté majdnem tizedére zsugorodott. Az ellátó rendszerből kikerülők száma mintegy 2600 fővel bővült a vizsgált időszakban, így azok aránya, akik semmilyen ellátásban nem részesültek 43-ról 53%-ra emelkedett. A pénzbeli juttatások mellett a foglalkoztatáspolitikai eszközök segítségével közel 14 ezer fő támogatására volt lehetőség, ami mintegy másfélszerese az előző évinek. A támogatottak legnagyobb csoportja a közfoglalkoztatottaké volt.

1. tábla

Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak létszáma, 2012. szeptember

Terület	Összesen	Ebből		
		közfoglalkoztatás támogatása	bér- és járulék jellegű támogatás	képzés
Fő				
Baranya megye	13 756	11 064	1 880	615
Somogy megye	8 833	7 178	1 051	494
Tolna megye	4 760	3 583	755	291
Dél-Dunántúl	27 349	21 825	3 686	1 400
Ország	208 602	164 373	26 337	15 411
2011. szeptember=100,0				
Baranya megye	151,7	175,8	124,0	191,0
Somogy megye	98,3	109,0	85,4	151,1
Tolna megye	93,2	104,1	83,9	291,0
Dél-Dunántúl	118,1	133,7	101,1	186,9
Ország	127,1	132,1	100,5	157,5

Gazdasági szervezetek

Baranya megyei székhellyel 2012 szeptemberének végén 63 637 **gazdasági szervezetet** tartottak nyilván (az országos szervezetszám 3,5%-át), számuk mindössze 325-tel, vagyis fél százalékkal haladta meg az egy esztendővel korábbi. Meghatározó hányaduk, kilenc-tizedük valamely vállalkozási formában volt bejegyezve, körükben ugyancsak csekély (0,4%-os) bővülést regisztráltunk. A vállalkozásokon kívül még a 8,4%-ot képviselő nonprofit szervezetek száma gyarapodott, egy esztendő alatt 2,1%-kal.

A Baranyában szeptember 30-án nyilvántartásban szereplő 57 250 **vállalkozás** nagyobbik hányadát, bő kétharmadát az **egyéni** vállalkozások tették ki, számuk csak megközelítette, de nem érte el az egy évvel korábbi. Az egyéni vállalkozásokról szóló törvény által szabályozottan 38%-uk tevékenykedett, számukat csökkenés jellemezte, míg az egyéb szabályok alapján vállalkozók és az adószámmal rendelkező magánszemélyek együttes száma növekedett. A vállalkozások közel egyharmadát jelentő **társas** formákban ugyanakkor 1,8%-kal több volt a nyilvántartott cégek száma a tavaly ilyenkor regisztráltnál. E gazdálkodási formák közül a jogi személyiségűek a népszerűbbek, leginkább a korlátolt felelősségű társaságoknak köszönhetően, de több volt a bejegyzett részvénytársaságok – mindemellett továbbra is nagyon szerény – száma is. Ezzel párhuzamosan a jogi személyiség nélküli társas vállalkozások, azon

belül is a legszámottevőbb betéti társaságok száma – mint már több éve folyamatosan – mérséklődött.

Szeptember végén a megyében 2038 gazdasági szervezet állt **felszámolási, végelszámolási vagy csődeljárás** alatt, közülük 2005 volt vállalkozás, rajtuk kívül 26 nonprofit és 7 egyéb szervezetet találhattunk. Az ilyen eljárás alatt álló szervezetek száma összességében csaknem egyötöddel meghaladta az egy évvel korábbit, de a legnagyobb számban eljárás alatt álló kft.-k körében a növekedés mintegy 28%-ot tett ki.

Beruházás²

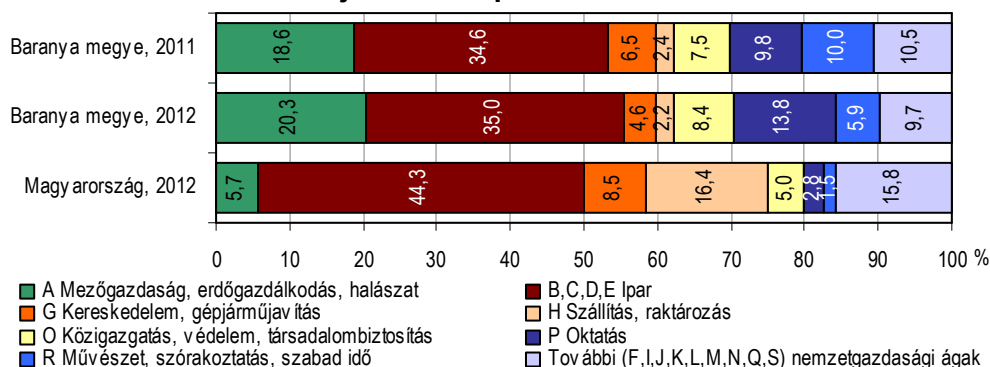
A Baranya megyei székhelyű gazdasági szervezetek – a jelzett vonatkozási körben – az első kilenc hónap során 49,7 milliárd forintnyi **beruházást** valósítottak meg (a hasonló gazdálkodói kör országos teljesítményének 2,5%-át), amely még folyó áron számítva sem érte el az egy esztendővel korábbit. **Egy lakosra** 127,9 ezer forint beruházás-érték jutott, ami az országos átlag 64%-át, a 19 megye átlagának 83%-át jelentette. A 19 megye fajlagos értékösszeg szerinti csökkenő rangsorában ez a 12. helyhez volt elegendő, kevéssel közvetlenül megelőzve a régióbeli Tolna megyét, Somogy pedig négy hellyel lemaradva követte Baranyát.

Anyagi-műszaki összetétel szerint az idei beruházások 55%-a épületekben és egyéb építményekben, 19%-a belföldi, 22%-a import gépekben, berendezésekben, járművekben, 4% egyéb beszerzésekben (ültetvény, erdő, tenyész-, igásállatok, stb.) testesült meg. Az építmény-beruházások alacsonyabb, az importból származó eszközbeszerzések nagyobb hányadot képviseltek az egy évvel korábbinál. Az országosnál azonban mind a hazai partnertől, mind a külföldről beszerzett berendezések és járművek aránya lényegesen alacsonyabb volt, miközben az épületekre és egyéb építményekre fordított összeg jelentősebb hányadot jelentett annál.

Nemzetgazdasági ág szerint a beruházások megyén belüli aránya a mezőgazdaság területén, a feldolgozóiparban, az energiaiparban és az oktatásban volt a legjelentősebb, e nemzetgazdasági ágak a feldolgozóipar kivételével – ahol viszont jelentős az elmaradás – nagyobb súlyarányt képviseltek, mint országosan. Jócskán alacsonyabb hányad jutott ugyanakkor az elmúlt év január–szeptemberihez viszonyítva – korábban Pécs kulturális fővárosi címével összefüggésben a szokásosnál jelentősebb összegeket investáló – művészet, szórakoztatás, szabadidős tevékenységekre, ami azonban országos súlyához képest még mindig jelentősebbnek, a szállítás, raktározás területére investált hányad azonban lényegesen alacsonyabbnak mutatkozott.

2. ábra

A beruházások teljesítményértékének megoszlása főbb nemzetgazdasági ágak szerint január–szeptember

² A beruházási adatok a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozásokra, létszámhatár nélkül a költségvetési szervekre és a megfigyelt nonprofit szervezetekre vonatkoznak, a szervezetek székhelye szerint összesítve.

Mezőgazdaság

Az előzetes adatok szerint Baranyában 2012-ben összesen 354,7 ezer tonna kalászos gabonát³, a 2011. évinél 18,0%-kal többet takarítottak be, a betakarított terület egytizedes növekedése mellett. A három dél-dunántúli megyében összességében a termésmennyiség tavalyhoz képest szintén nőtt – ennek mértéke 8,4% volt –, miközben a terület 3,5%-kal bővült. Országosan ennél kedvezőtlenebb volt a helyzet: 2011-hez képest 8,8%-kal kevesebb termést takarítottak be, miközben a terület 7,9%-kal nőtt.

A megyében 2011-hez képest – a tavaszi árpa kivételével – szinte valamennyi kalászos gabonánál nőtt a termésmennyiség, úgy, hogy közben a területek – a termésnél ugyan kisebb mértékben, de – általában szintén bővültek. A termésátlagok így – a tavaszi árpa és a rozs kivételével – a legtöbb kalászosnál jelentősen nőttek. Területegységre vetítve az elmúlt évhez képest a hozam a rozsnál nőtt a legjobban, ahol több mint kétszeres volt az emelkedés.

2012-ben a baranyai fajlagos terméseredmények mindegyik kalászosnál meghaladták az országos átlagot, amely – a zabot leszámítva – a legtöbb növénynél csökkent. A fontosabb kalászosok termésátlagait tekintve a 19 megye rangsorában Baranya mindegyik növénynél az első helyen szerepelt.

2. tábla

A kalászosok terméseredménye, 2012

Megnevezés	Búza	Őszi árpa	Tavaszi árpa	Rozs	Zab	Triticale
Baranya megye						
Betakarított terület, ha	49 574	12 820	2 231	77	1 969	1 704
Termésmennyiség, tonna	262 900	65 688	10 493	387	7 176	8 092
Termésátlag, kg/ha	5 300	5 120	4 700	5 030	3 640	4 750
2011 = 100,0						
Betakarított terület, ha	110,7	115,9	72,9	53,8	142,0	102,8
Termésmennyiség, tonna	118,5	118,8	86,2	111,8	160,9	126,2
Termésátlag, kg/ha	106,9	102,4	118,1	207,9	113,0	122,7
Ország						
Betakarított terület, ha	1 063 485	176 426	99 336	34 993	52 864	111 432
Termésmennyiség, tonna	3 971 769	676 214	319 518	78 439	140 426	346 658
Termésátlag, kg/ha	3 740	3 830	3 220	2 240	2 660	3 110
2011 = 100,0						
Betakarított terület, ha	108,8	111,1	96,9	107,2	98,7	110,7
Termésmennyiség, tonna	96,7	104,6	93,6	104,3	108,7	100,3
Termésátlag, kg/ha	89,0	94,1	96,7	97,4	110,4	90,4

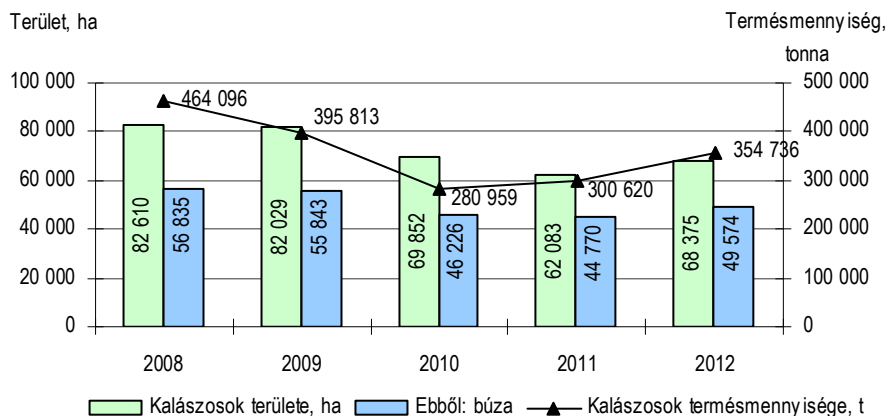
Az elmúlt évek tendenciáit vizsgálva látni kell, hogy Baranyában 2008–2012. között a kalászosok⁴ területe és termésmennyisége – erőteljes ingadozások mellett – csökkent. Ezen belül a búza és az őszi árpa terméseredménye jelentős hullámvázások mellett mérséklődött, a kisebb súlyú tavaszi árpa, zab, rozs és triticale fajlagos hozamaira pedig általában növekedés volt jellemző.

A három dél-dunántúli megyében összességében az elmúlt öt évben – trendjét tekintve – csökkent a kalászos gabonák betakarított mennyisége, miközben az egyes növények termésátlagai – ingadozás mellett – többnyire mérséklődtek. Országosan hasonló volt a helyzet, bár itt markánsabb volt a fajlagos terméseredmények csökkenése.

³ Kétszeres, rizs, indián rizs, köles, kanárimag, cirokmag, pohánka nélkül.

⁴ Búza, őszi árpa, tavaszi árpa, rozs, zab, triticale együtt.

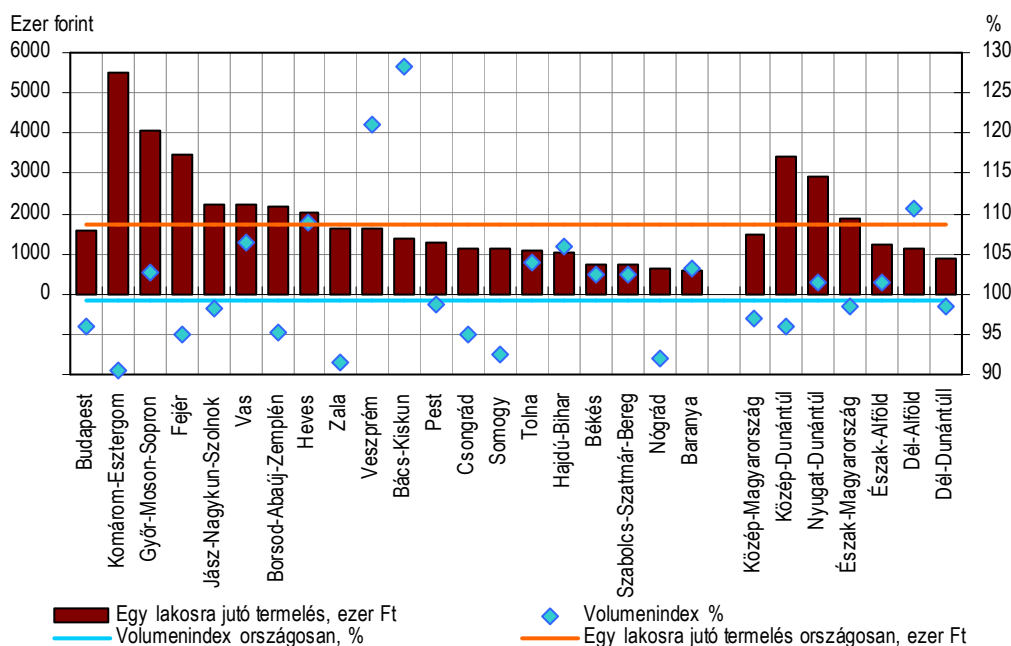
Fontosabb kalászosok termelése Baranyában

Ipar

Baranya megye ipari termelésének ideji alakulása kedvezőbb volt az országosnál. A legalább **5 főt foglalkoztató vállalkozások megyében működő telepei** az év első kilenc hónapjában 226,2 milliárd forint ipari termelési értéket állítottak elő, az országos kibocsátás 1,3%-át. Összehasonlításként az országos szinten ez 3,2%-os bővülést jelent, miközben a hasonló gazdálkodói körben országosan 0,8%-os mérséklődés következett be. Az ország megyéinek mintegy felében regisztráltunk növekvő termelési volument, a legélénkebbet Bács-Kiskun és Veszprém megyében. A régió egészében átlagosan 1,6%-kal mérséklődött a kibocsátás, amely a baranyai és az annál valamelyest nagyobb mértékű (csaknem 4%-os) Tolna megyei volumen-növekedéssel, illetve a somogyi 7,6%-os csökkenéssel összefüggésben alakult ki. A régiók ipari termelése -4,0% és 10,6% között változott.

Az ipari termelés volumenindexe és egy lakosra jutó értéke területi egységek szerint*, 2012. január–szeptember

* A legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások telephely szerinti adatai alapján, volumenindex az előző év azonos időszakának százalékában.

Az idei teljesítmény alakulása nem változtatott Baranya országos megyerangsorban elfoglalt helyén. Az 581 700 forintnyi **egy lakosra jutó ipari termelési érték** – amely az országos átlag egyharmadát tette ki – továbbra is csak az utolsó helyhez volt elegendő. A fajlagos érték a közvetlenül előtte álló Nógrád megyeinél 31 600 forinttal (5%-kal) volt alacsonyabb, az élen álló Komárom-Esztergom megyeinek pedig mindössze bő egytizedét tette ki. S mivel a régióba tartozó mindhárom megyét az ország 19 megyéjének az alacsonyabb fajlagos ipari teljesítményű felében találhattuk meg, a Dél-Dunántúl – az országos átlag alig több mint felével – ugyancsak az utolsó helyen állt a hét régió között.

Az iparágak szerinti kibocsátás és értékesítés vizsgálatára **a legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások székhely szerinti adatai alapján** van lehetőség. E gazdálkodói kör az év első kilenc hónapjában 178,9 milliárd forint ipari termelési értéket hozott létre, amely volumenében ugyancsak 3,2%-kal haladta meg az elmúlt év hasonló időszakit. A 185,7 milliárd forint értékesítési árbevétel összehasonlító áron számítva 4,5%-os növekedést mutatott, amelyen belül a közel 46%-kal részesedő export volumenében 7%-kal, az 54%-nyi részarányú belföldi értékesítés pedig 2,4%-kal bővült. A kedvező változásban az e létszámnagyságú szervezetek számának gyarapodása is szerepet játszott, részben tevékenységét a közelmúltban kezdő, részben már korábban induló, de létszámában idén 50 fő felettivé váló vállalkozásoknak köszönhetően, ezzel párhuzamosan ugyanakkor kedvezőtlenül befolyásolta mind a teljesítményt, mind a munkaerő-piacot a megye egyik – elektronikai terméket gyártó – vállalkozása tevékenységének ellehetetlenülése.

Az iparágak közül a **villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás** a megye ipari termelésének 28%-át adta. Termelési értéke négy, csak belföldre irányuló értékesítése másfél százalékkal elmaradt az egy évvel korábbitól. Az ipari kibocsátásból 72%-kal részesedő **feldolgozóipar** termelési volumene ugyanakkor 6,4%-kal, összes értékesítése 7,6%-kal növekedett az egy évvel korábbihoz képest. Ez utóbbi nemzetgazdasági ág értékesítésének idén a 68%-a exportra került, ami volumenében 7%-os bővülést jelentett, emellett a kisebb hányadú hazai értékesítés is jelentős mértékben, 9%-kal felülmúlta az egy évvel korábbit.

Az egyes **feldolgozóipari ágak** tevékenységének változásában még inkább tükröződnek a szervezeti változások hatásai. Csökkenés a gépipar egészét illetve az oda tartozó ágazatok egy részét érintette, elsősorban az elektronikai ipar visszaszorulásával összefüggően, miközben a járműgyártás tevékenysége jelentősen bővült. A gépiparon kívül több feldolgozóipari ágazatcsoportban is élénk növekedés mutatkozott.

A szervezeti változások a létszám alakulásában is érzékelhetőek voltak. A Baranyában bejegyzett legalább 50 fős vállalkozásoknál január–szeptember folyamán átlagosan 12 120 fő **állt alkalmazásban**, számuk összességében 4%-kal kevesebb volt az egy évvel korábbinál. A csökkenés az energiaiparban és a feldolgozó ipar egészében is átlagoshoz közeli volt, ez utóbbit a gépipart érintő előbb említett negatív folyamatokból következő drasztikus visszaesés befolyásolta leginkább. A feldolgozóipari ágak többségében ugyanakkor létszámbővülést regisztráltunk. Mivel az összességében növekvő termelés csökkenő létszám mellett következett be, 8%-os javulás mutatkozott az e gazdálkodói körben foglalkoztatottak **termelékenységében** (egy alkalmazásban állóra jutó termelés volumenében) is.

Építőipar⁵

2012. I–III. negyedévében a baranyai székhellyel nyilvántartott építőipari vállalkozások 15,5 milliárd forint **építőipari termelési értéket** állítottak elő, ami a hasonló gazdálkodói kör országos termelésének 2,0%-át jelentette. A baranyai termelési érték az előző év azonos időszakához képest összehasonlító áron számolva több mint ötödével esett vissza, ami az országosnál jóval nagyobb arányú csökkenést jelentett, hiszen az utóbbi körben csupán némi

⁵ Az építőipari adatok a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozásokra vonatkoznak, székhely szerinti összesítésben.

mérséklődés volt tapasztalható. A megyében az év első kilenc hónapjában az építőipari kibocsátás közel héttizede épületek építéséből adódott, amelynek volumene 14,2%-kal alatta maradt a 2011. év hasonló időszakának. Ennél is nagyobb mértékű – bő egyharmados – visszaesés volt tapasztalható a termelés kisebb hányadát adó egyéb építmények építése főcsoportjában.

Az I–III. negyedévi **építőipari termelés egy lakosra jutó értéke** 39 765 forint volt, ami az országos átlag (79 045 forint) valamivel több, mint felét jelentette. A fajlagos mutatóérték Somogyban és még inkább Tolnában ennél magasabb volt (47 079, illetve 53 305 forint). Ebből adódóan – a régió egészét tekintve – a baranyai érték alatta maradt a dél-dunántúli átlagnak (45 564 forint) is, azzal együtt, hogy a térség a megyék rangsorában az alsó és a középső harmad határán szerepelt.

Lakásépítés

Baranya megyében ez év szeptemberének végéig **169 lakás épült** – az országos 20%-kal szemben – 25%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. A csökkenés mértékét tekintve Baranya a megyék rangsorában a legkedvezőtlenebbek közé tartozott. Mindössze 3 megye volt ugyanis, ahol ennél erőteljesebb visszaesés mutatkozott, 8-ban mérsékeltebb volt a fogyás, 7-ben pedig (köztük a régióba tartozó Somogyban is) kisebb-nagyobb mértékben gyarapodott az átadott otthonok száma. Az építések továbbra is elsősorban Pécsre koncentráltak, itt valósult meg a megye lakásberuházásainak 57%-a. A 13 vidéki város közül ugyanakkor csupán nyolcban zajlott ilyen tevékenység, Szigetváron, Sellyén, Harkányban, Kozármislenyben és Mágocson viszont a vizsgált 9 hónap során egyetlen új lakás sem létesült. Ugyanez mondható el a falvak zöméről is, a 287 községből ugyanis mindössze 27-ben, azaz kevesebb, mint egytizedükben (9%-ukban) került sor új otthonok átadására.

Turizmus

A kereskedelmi szálláshelyek 2012. januártól szeptemberig tartó időszakra vonatkozó vendégforgalmi mérlege – hasonlóan a régió másik két megyéjéhez és az országos adatokhoz – összességében kedvezően alakult. Baranyába az egy évvel korábbinál mintegy 3%-kal több, 187 ezer vendég érkezett, a vendégéjszakák száma közel 7%-kal emelkedett, meghaladva ezzel a 462 ezret. Ez az eltérő mértékű növekedés egyben azt is jelenti, hogy az átlagos tartózkodási idő, ha csak kismértékben – 2,4-ről 2,5-re – is, de növekedett a vizsgált időszakban. A vendégforgalom irányonként eltérően alakult: a belföldi vendégszám 4,6%-os bővülésével szemben a külföldi érdeklődés 3,9%-kal visszaesett, a szállásfoglalások száma a hazai vendégek körében 12,4%-kal nőtt, míg a határon túlról érkezettek esetében 7,0%-kal csökkent.

Az idegenforgalmi főidény két hónapja közül az augusztusi forgalma volt az erősebb, a szállóvendégek száma 3,2%-kal, a vendégéjszakáké 6,4%-kal múlta felül az egy évvel korábbit, míg júliusban a vendégszám hasonló mértékű növekedést mutatott, de a szállásfoglalások 1,8%-kal elmaradtak az egy évvel korábbitól. Az év során eddig regisztrált legtöbb vendég (32 ezer) még az előidényben, június hónapban érkezett.

Országosan a turistaforgalom mintegy felét a külföldiek teszik ki, ezzel szemben a megyébe érkezetteknek csak kevesebb mint a negyedét. Baranyába a vendégek nyolctizede továbbra is az Európai Unióból érkezik, de a külföldi vendégkör összetétele évről-évre változik. 2012. január–szeptemberében a legtöbben Németországból (29%), Csehországból (19%), Ausztriából (9%) és Hollandiából (8%) jöttek. Az osztrák vendégek aránya tovább csökkent, számuk ötödével maradt el az egy évvel korábbitól, a németeké nem változott, míg a csehek meghaladta azt. Az elmúlt évben jelentős számú vendég érkezett – elsősorban gyógykezelés céljából – a skandináv országokból, akik az idei évben eddig elmaradtak, Hollandiából ellenben

mintegy másfélszer többen érkeztek, ők a német és cseh vendégek után a harmadik legtöbb vendégéjszakát töltötték el.

A szállástípusok közül a szállodákat kell kiemelni, ahol a vendégek kétharmada szállt meg a vizsgált időszakban. A hazai turisták körében a legkeresettebbek a négycsillagos, a külföldieknél a háromcsillagos egységek voltak, előbbiek a forgalom egynegyedét, utóbbiak az egyharmadát bonyolították. A vendégek közül minden negyedik valamely gyógy-, vagy wellness szálloda szolgáltatását választotta.

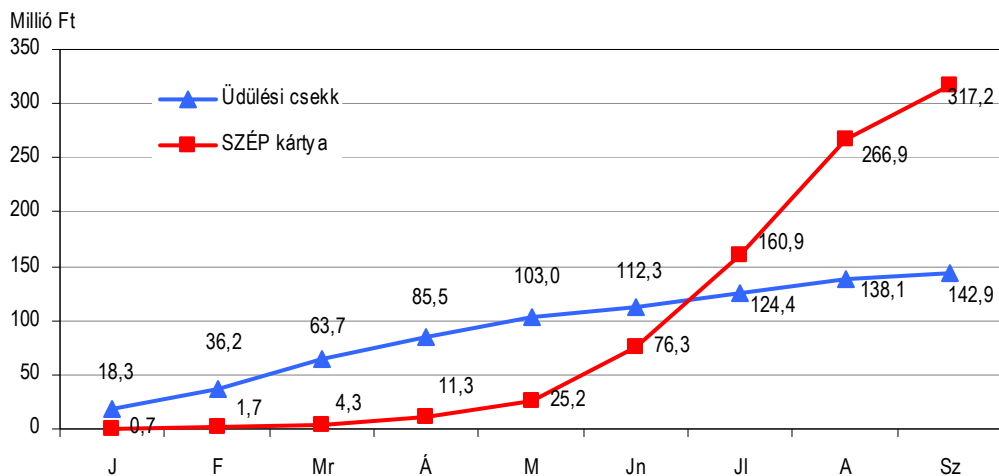
A szálláshelyek kapacitás-kihasználtsága a kedvező nyári időjárásnak is köszönhetően tovább javult az év során – a rendelkezésre álló szobák 27, a férőhelyek 17%-át sikerült értékesíteni –, de ez továbbra is jelentősen (13 és 8 százalékponttal) elmaradt az országos átlagtól.

Az év első kilenc hónapjában a megye kereskedelmi szálláshelyein összesen 4381 millió Ft bruttó árbevétel keletkezett, melynek 52%-a a szállásdíjakból, 28%-a a vendéglátásból, fennmaradó része az egyéb szolgáltatásokból származott. Az összes bevétel – folyó áron számítva – mintegy 4,3%-kal elmaradt a 2011. január-szeptemberitől, ezen belül a szállásdíjak 4,0, a vendéglátásból befolyó bevételek 19%-kal csökkentek. Az ágazatból származó árbevétel nyolctizedét a szállodák termelték ki, a 3522 millió Ft nominál értéken 3,3%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. (A vendéglátás és szálláshely-szolgáltatás területén mért 2012. január-szeptemberi fogyasztói árindex 104,6% volt.)

A vizsgált időszak végén a szállásdíjak és szálláshelyi szolgáltatások kiegyenlítésére már 97 egység fogadta el a 2012 januárjában bevezetett Széchenyi Pihenőkártyát és 116 az év végén megszűnő Üdülési csekket. E két cafetéria elemet együttesen 460 millió Ft értékben használták fel. (2011. első három negyedévében az üdülési csekkel történő fizetés 501 millió Ft-ot tett ki.)

5. ábra

Beváltott üdülési csekk és SZÉP kártya értéke, 2012. I-III. negyedév

A megye leglátogatottabb települései sorrendben Pécs, Harkány, Bikal, Orfű és Villány voltak. A vendégek négytizedét a megyeszékhely, 21%-át Harkány fogadta, a vendégéjszakák harmadát az előbbi, 29%-át az utóbbi városban töltötték. A belföldi szállásfoglalások száma mindkét városban nőtt (5,8 és 19,3%-kal), míg a külföldieké 16, illetve 3,3%-kal elmaradt az egy évvel korábbitól.

Közúti közlekedési balesetek

Baranya megye útjain 2012. I–III. negyedévében 358 **személyi sérüléssel járó közúti balesetet** regisztráltak, 4,8%-kal kevesebbet, mint az előző év azonos időszakában. Kedvezőtlen azonban, hogy a baleseteken belül a szigorú előírások ellenére 12,0-ről 14,5%-ra nőtt

az ittasan okozott karambolok aránya. Az esetek bő kétharmada a könnyű-, több mint egy-negyede a súlyos sérüléssel kategóriába tartozott, 6,7%-a pedig halállal végződött. A könnyű balesetek száma 2011 hasonló időszakához képest közel egytizedével esett vissza, a súlyosaké 3,8%-kal mérséklődött, a halálos sérüléssel járóké pedig 14-ről 24-re (71,4%-kal) nőtt.

Az év első kilenc hónapjában a megyében bekövetkezett közúti balesetekben 469 **személy** – az előző év azonos időszakához képest 7,1%-kal kevesebb járművezető, utas, gyalogos, stb. – **sérült meg, illetve vesztette életét.** Az egyes kategóriákban a sérültek, illetve a meghaltak száma az egy évvel korábbihoz képest nagyjából a balesetszámhoz hasonlóan alakult, annyi különbséggel, hogy a könnyen sérültek száma 12,4%-kal csökkent, a súlyosaké pedig nem változott.

Bár a balesetek 92,2%-a – a korábbi időszakokhoz hasonlóan – a járművezetők (a személy- és a teher-gépkocsivezetők) **gondatlanságára** volt visszavezethető, azonban az ily módon okozott karambolok száma az egy évvel korábbihoz képest 5,7%-kal mérséklődött. Eközben a gyalogosok hibájából bekövetkezett balesetek száma – amely arány 4,7%-ot tett ki – ugyancsak mintegy tizedével csökkent. Ezen kedvező hatást azonban mérsékelte, hogy tavalyhoz képest közel hattizedével megnőtt az egyéb tényezők (kerékpárosok, motorkerékpárosok, utasok) hibájából bekövetkezett balesetek száma.

További információk, adatok (linkek):

[Részletes megyei adatok](#)
[stADAT-táblák](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

Felelős szerkesztő: dr. Horváth József
További információ: Berettyánné Halas Judit
Telefon: (+36-72) 533-319 judit.halas@ksh.hu

[Információs szolgálat](#), telefon: (+36-72) 533-300